

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародних комунікацій та політичного аналізу

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

«МЕДІА В СУЧАСНИХ КОНФЛІКТАХ»

підготовки

бакалавра

спеціальності

**291 Міжнародні відносини, суспільні
комунікації та регіональні студії**

**освітньо-професійної
програми**

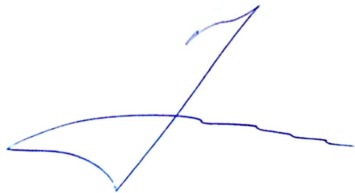
**Міжнародна інформація та суспільні
комунікації**

Силабус освітнього компонента «Медіа в сучасних конфліктах» підготовки бакалавра, галузі знань 29 Міжнародні відносини, спеціальності 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії, освітньо-професійної програми Міжнародна інформація та суспільні комунікації.

Розробник: д.п.н., професор, професор кафедри міжнародних комунікацій та політичного аналізу Карпчук Наталія Петрівна

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

доц. **С. В. Федонюк**

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри міжнародних комунікацій та політичного аналізу, протокол № 1 від 01 вересня 2023 р.

В. о. завідувача кафедри

доц.. **Є. В. Вознюк**

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна очна форма навчання	галузь знань - 29 Міжнародні відносини, спеціальність - 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії освітньо-професійна програма Міжнародна інформація та суспільні комунікації освітній рівень бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання 4
		Семестр 8-ий
ІНДЗ: <u>немає</u>		Лекції ¹ 30 год.
		Семінарські ² 30 год.
		Лабораторні ³ 30 год.
	Самостійна робота 50 год.	
	Консультації 10 год.	
	Форма контролю: екзамен	
Мова навчання	українська	

II. Інформація про викладача

ППП **Карпчук Наталія Петрівна**

Науковий ступінь: доктор політичних наук

Вчене звання: професор

Посада: завідувач кафедри – професор кафедри міжнародних комунікацій та політичного аналізу

Контактна інформація Natalia.Karpchuk@vnu.edu.ua, 097 494 3183

Дні занять : заняття проводяться у відповідності до розкладу занять, який розміщений на сайті <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Комунікаційна складова конфліктів. Інформаційна підтримка конфлікту. Медіа як невоєнний метод впливу у гібридній війні. Етика роботи журналістів у зоні конфлікту. Мова ворожнечі. Медіальні донесення з війни. Новітні канали комунікації у поширенні інформації про конфлікт/війну. Наративи у період війни/конфлікту. Агенти впливу. Пропаганда. Боротьба з дезінформацією, фейками, маніпуляцією. Медіа як медіатор конфлікту.

2. Мета і завдання освітнього компонента

¹ У випадку малокомплектної групи кількість годин може бути зменшено.

² У випадку малокомплектної групи кількість годин може бути зменшено.

³ У випадку малокомплектної групи кількість годин може бути зменшено.

Метою курсу є дати знання щодо ролі медіа як у розпалюванні конфлікту, так і його регулюванні й розв'язанні.

Основними завданнями курсу є вивчення специфіки діяльності журналістів у зоні конфлікту; особливостей наративів, пропаганди й дезінформації у період конфлікту/війни; формування навичок аналітичної роботи в інформаційному просторі.

3. Результати навчання (Компетентності).

	Ефекти	Відповідний код критерію
Загальні компетентності (ЗК)	Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.	ЗК 1
	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.	ЗК 2
	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	ЗК 3
	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	ЗК 4
	Здатність працювати в міжнародному контексті.	ЗК 5
	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	ЗК 6
	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	ЗК 7
	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	ЗК 8
	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	ЗК 10
	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	ЗК 12
Спеціальні (фахові) Компетентності (СК)	Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.	СК 1
	Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.	СК 2
	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.	СК 4

	Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місце в них України.	СК 7
	Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені.	СК 8
	Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем.	СК 9
	Здатність аналізувати структуру та динаміку міжнародних суспільних комунікацій, виявляти їх вплив на міжнародну систему, державні та суспільні інститути.	СК 10
	Здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій, їх місця у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними.	СК 11
	Здатність до здійснення комунікації та інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин (українською та іноземними мовами).	СК 12
	Здатність аналізувати діяльність міжнародних недержавних акторів та транснаціональні відносини.	СК 13
Результати навчання (РН)	Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.	РН 01
	Знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів.	РН 02
	Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.	РН 03
	Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.	РН 04
	Знати природу та механізми міжнародних комунікацій.	РН 05
	Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.	РН 06

	Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.	PH 07
	Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.	PH 08
	Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.	PH 09
	Вільно спілкуватися державною та іноземними мовами на професійному рівні, необхідному для ведення професійної дискусії, підготовки аналітичних та дослідницьких документів.	PH 10
	Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні.	PH 11
	Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньої політичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точку зору.	PH 13
	Використовувати сучасні цифрові технології, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи для розв'язання складних спеціалізованих задач у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.	PH 14
	Розуміти та застосовувати для розв'язання складних спеціалізованих задач міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо.	PH 15
	Розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності.	PH 16
	Мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів.	PH 17

4. Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Сем.	Лаб.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ бали
Змістовий модуль 1. Медійний компонент гібридної війни							
Тема 1. Комунікаційна складова конфлікту	15	4	4		6	1	ДС, РЗ/К, П, РМГ 5+5
Тема 2. Медіа-вплив на свідомість та громадську думку у період війни/конфлікту	24	4	4	6	8	2	ДС, РЗ/К, П, РМГ 6+6+8+8+8
Тема 3. Новітні канали комунікації у період війни/конфлікту. Роль месенджерів	26	6	6	4	8	2	ДС, РЗ/К, П, РМГ 6+6+6+8+8
Разом за модулем 1	65	14	14	10	22	5	40 за семінар, 40 за лабораторні
Змістовий модуль 2. Медіа у розпалюванні/продовженні/завершенні конфлікту							
Тема 4. Етика роботи журналістів у зоні конфлікту	19	4	4	2	8	1	ДС, РЗ/К, П, РМГ 5+5+4
Тема 5. Наративи й пропаганда у період конфлікту/війни	22	4	4	6	6	2	ДС, РЗ/К, П, РМГ 5+5+4+4+4
Тема 6. Фейки й дезінформація. Фактчекінг	23	4	4	6	8	1	ДС, РЗ/К, П, РМГ 5+5+4+4+4
Тема 7. Медіа як медіатор	21	4	4	6	6	1	ДС, РЗ/К, П, РМГ, МКР: 5+5+4+4+4+ 60
Разом за модулем 2	85	16	16	20	28	5	40 за семінари

							, 40 за лабораторні
Всього годин:	150	30	30	30	50	10	100 ⁴

Методи контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо. П - презентація.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті дуже стисло, їх поглиблене опрацювання за рекомендованою літературою, а також виконання домашніх завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу, опрацювання літератури для підготовки до семінарських занять, підготовка до іспиту

Елементи самостійної роботи студента	К-сть годин
читання літератури для занять	10
проведення досліджень	8
виконання домашніх завдань	8
групова робота поза класом	4
підготовка доповіді / презентації	10
підсумковий іспит	10
Загальна кількість годин	50

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти

Відвідування занять є обов’язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об’єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в наукових заходах тощо) навчання може відбуватись в цей період в онлайн формі або за індивідуальним планом за погодженням із викладачем.

В умовах дії воєнного стану або карантинних обмежень освітній процес в університеті може здійснюється за змішаною формою навчання, а саме: очно в аудиторії або дистанційно в Microsoft Teams

Політика щодо академічної доброчесності.

Нульова терпимість до списування. Плагіат та списування під час виконання письмових завдань та екзаменів (зокрема, із використанням мобільних девайсів) є грубим порушеннями принципу академічної доброчесності і є неприпустимими в процесі вивчення курсу.

Політика щодо дедлайнів та перекладання.

⁴ Обраховується середнє арифметичне за два змістових модулів за усі семінари та лабораторні роботи: $(40+40+40+40)/4=40$. Додаються бали за МКР – 60. Всього: 100 балів.

Усі теоретичні завдання здаються у день проведення семінару. Лабораторні роботи можна здавати упродовж тижня. Студенти, які працюють, узгоджують графік здачі завдань з викладачем. Пропущені заняття здаються лише за наявності підтвердження вагомої причини відсутності (довідка про відсутність через хворобу чи заява про потребу пропустити заняття). Модульні контрольні роботи не здаються повторно.

Якщо студент пройшов тренінг і отримав відповідний Сертифікат, то тема /теми дисципліни чи модульні контрольні роботи (робота) можуть бути зараховані (залежить від тематики тренінгу й вирішується окремо в кожному індивідуальному випадку).

Складання і перескладання іспиту з курсу регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022_Polozhprootzin%D0%A0%D0%B5%D0%B4_%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%9C%D0%95%D0%94.pdf).

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю є іспит. Проте, якщо здобувач отримав загалом мінімум 75 балів за усі види роботи, іспит може не здавати. Якщо має 75 балів і більше, але хоче підвищити свій результат, здає екзамен. Іспит проводиться в усній формі. Екзаменаційний білет включає 3 питання. На іспиті здобувач отримує від 0 до 60 балів. Загальна сума балів за курс становить 100. Вона формується як сума балів за поточне оцінювання (40 балів) і підсумкове оцінювання (60 балів).

Теми для здачі іспиту:

Теми:

1. Комунікаційна складова конфліктів.
2. Інформаційна підтримка конфлікту.
3. Медіа як невоєнний метод впливу у гібридній війні.
4. Етика роботи журналістів у зоні конфлікту.
5. Мова ворожнечі.
6. Медіальні донесення з війни.
7. Новітні канали комунікації у поширенні інформації про конфлікт/війну.
8. Наративи у період війни/конфлікту.
9. Агенти впливу.
10. Пропаганда.
11. Боротьба з дезінформацією, фейками, маніпуляцією.
12. Медіа як медіатор конфлікту.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Навчально-методичні видання

1. Карпчук Н. Стратегічні комунікації ЄС як засіб боротьби з дезінформацією. *Політичне життя*, 2019, № 1, с. 52-58.
2. Карпчук Н. Медіальні донесення з війни як інструмент боротьби у медіа-війні. *Історико-політичні проблеми сучасного світу*, 2019, Т. 40, с. 93 – 101.
3. Карпчук Н. Медіа як невоєнний метод впливу в гібридній війні. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*, 2018, № 2 (4), с. 41 - 49.
4. Karpchuk N. The Russian Federation Propaganda Narratives. *Torun International Studies*, Vol.1, № 14, 2021, p. 19-30.
5. Yuskiv B., Karpchuk N., Khomych S. Media Reports as a Tool of Hybrid and Information Warfare (the Case of RT – Russia Today). *Codrul Cosminului*, Issue 1, Vol. 27, 2021, p. 235-258. <http://codrulcosminului.usv.ro/CC27/1/12.html>
6. Yuskiv B., Karpchuk N. Dominating Concepts of Russian Federation Propaganda Against Ukraine (Content and Collocation Analyses of Russia Today). *Politologija*, 2021, № 102, Issue 2, p. 116-152. <https://www.journals.vu.lt/politologija/article/view/24506>
7. Карпчук Н. Права й обов'язки журналістів у період конфлікту. *Актуальні проблеми зовнішньої політики України: мат. наук.-практ конф, ЧНУ імені Юрія Федьковича*, 17 грудня, 2021 р.

Основна література

1. Глосарій. Навчальний енциклопедичний словник-довідник із питань інформаційної безпеки. За заг. ред. д. політ. н., проф. Шуляк А. М. Київ: МПБП «Гордон», 2019.
2. Конфліктно-чутлива журналістика : короткий словник-довідник термінів і понять / уклад. Н. В. Виговська, Ю. В. Любченко, К. Г. Сірінюк- Долгарьова. Запоріжжя : ЗНУ, 2019. 94 с.
3. Медіаграмотність під час війни: теорія, методика, інтерактив. Навчальний посібник / за загал. ред. О. Волошенюк, В. Іванова. К. : Академія української преси, Центр вільної преси, 2023, 68 с.

4. Мороз О. Як не стати овочем. Інструкція з виживання в інфпросторі. Х.: Віват, 2021, 208 с.
5. Стратегічні комунікації в міжнародних відносинах. Монографія. К. : Вадекс, 2019. 442 с.
6. Терещук В. Політичні проблеми розвитку глобальної медійної системи в пост біполярний період. К. : Таксон, 2019, 350 с.
7. Public Pace. Media Space. Ed. Chris Berry, Janet Harbord & Rachel Moore. Palgrave Macmillan, 2020